

ভাৰত চৰকাৰ
বিধি আৰু ন্যায় মন্ত্ৰালয়

হিন্দু উত্তৰাধিকাৰ অধিনিয়ম, ১৯৫৬

(১৯৫৬ ব ৩০ নং অধিনিয়ম)

[১ এপ্ৰিল, ১৯৯০ তাৰিখে যথা বিদ্যমান]

The Hindu Succession Act, 1956

(Act No. 30 of 1956)

[As on the 1st April, 1990]

ভাৰত চৰকাৰৰ হকে, অসম চৰকাৰ (বিধান বিভাগ) ৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু
অসম চৰকাৰী ছপাশালত মুদ্ৰিত, গুৱাহাটী - ২১

পাতনি

১ এপ্রিল, ১৯৯০ তাৰিখে যথা বিদ্যমান হিন্দু উত্তৰাধিকাৰ অধিনিয়ম, ১৯৫৬ (১৯৫৬ৰ ৩০ নং)ৰ এই সংস্কৰণত এই অধিনিয়মৰ অসমীয়াত প্ৰাধিকৃত অনূবাদ আছে আৰু এই অসমীয়া অনূবাদ ৭/৯/১৯৯০ তাৰিখৰ ভাৰতৰ ৰাজপত্ৰ, অসাধাৰণ, ভাগ-৬, অনূভাগ-১, নং ১, খণ্ড ১ৰ পৃষ্ঠা ৩৩ৰ পৰা ৪২ত প্ৰকাশিত হৈছিল।

প্ৰাধিকৃত পাঠ (কেন্দ্ৰীয় বিধি) অধিনিয়ম, ১৯৭৩ ৰ ধাৰা ২ৰ খণ্ড (ক)ৰ অধীনত ৰাষ্ট্ৰপতিৰ প্ৰাধিকাৰাধীনে অসমীয়াত এই প্ৰাধিকৃত অনূবাদ প্ৰকাশ কৰা হৈছিল আৰু এনেদৰে প্ৰকাশ হোৱাত অসমীয়াত এই অধিনিয়মৰ প্ৰাধিকৃত পাঠৰূপে গণ্য হব।

PREFACE

This edition of the Hindu Succession Act, 1956 (30 of 1956) as on the 1st April, 1990 contains the authorised translation of that Act in Assamese and the same was published in the Gazette of India, Extraordinary, part VI, Section 1, No. 1, Vol. 1 dated 7th September, 1990 on Pages 33 to 42.

This authorised translation in Assamese was published under the Authority of the President under clause (a) of section 2 of the Authoritative Texts (Central Laws) Act, 1973 and on such publication, it became the authoritative texts of the Act in Assamese.

New Delhi
Date—23-10-90

V. S. RAMA DEVI,
Secretary to the Govt. of India.

হিন্দু উত্তৰাধিকাৰ আধীনয়ম, ১৯৫৬

ধাৰা সমূহৰ ক্ৰম

অধ্যায় ১

প্ৰাৰম্ভিক

ধাৰাসমূহ—

- ১। সংক্ষিপ্ত নাম আৰু বিস্তাৰ ।
- ২। অধীনয়মৰ প্ৰয়োগ ।
- ৩। পৰিভাষা আৰু নিৰ্বচন সমূহ ।
- ৪। অধীনয়মৰ অধ্যাৰোহী প্ৰভাৱ ।

অধ্যায়—২

ইচ্ছাপত্ৰবিহীন উত্তৰাধিকাৰ

সাধাৰণ

- ৫। অধীনয়মখন কিছদ্মান সম্পত্তি নাথাকিব ।
- ৬। সহদায়ী সম্পত্তি থকা স্বাৰ্থৰ অৱগমন ।
- ৭। তাৰৱাড়, তাৰাজী, কুটুম্ব, কাৰাৰ বা ইল্লমৰ সম্পত্তি থকা স্বাৰ্থৰ অৱগমন ।
- ৮। প্ৰৱৰ্ত্তৰ ক্ষেত্ৰত অৱগমনৰ সাধাৰণ নিয়ম ।
- ৯। অননুসূচীত ভুক্ত ৱাৰিচ সকলৰ মাজত উত্তৰাধিকাৰ ক্ৰম ।
- ১০। অননুসূচীত শ্ৰেণী ১ ভুক্ত ৱাৰিচ সকলৰ মাজত সম্পত্তিৰ বিতৰণ ।
- ১১। অননুসূচীত শ্ৰেণী ২ ভুক্ত ৱাৰিচ সকলৰ মাজত সম্পত্তিৰ বিতৰণ ।
- ১২। গোত্ৰজসকল আৰু বংশসকলৰ মাজত উত্তৰাধিকাৰ ক্ৰম ।
- ১৩। মাত্ৰাৰ সংগণনা ।
- ১৪। হিন্দু নাৰীৰ সম্পত্তি তেওঁৰ পকাপাক নিজা সম্পত্তি ।
- ১৫। হিন্দু নাৰীৰ ক্ষেত্ৰত উত্তৰাধিকাৰ সাধাৰণ নিয়ম ।
- ১৬। হিন্দু নাৰীৰ ৱাৰিচ সকলৰ মাজত বিতৰণৰ উত্তৰাধিকাৰ ক্ৰম আৰু প্ৰণালী ।
- ১৭। মৰদমাক্কাট্ৰয়ম আৰু এলীয়া সন্তান বিধিৰ দ্বাৰা শাসিত ব্যক্তি সকলৰ বিষয়ত বিশেষ উপবন্ধ ।

উত্তৰাধিকাৰ বিষয়ত সাধাৰণ উপবন্ধসমূহ

- ১৮। অধ্বৰক্তৰ ওপৰত পূৰ্ণ ৰক্তই অগ্ৰাধিকাৰ পাব ।
- ১৯। দুই বা অধিক ৱাৰিচৰ উত্তৰাধিকাৰ ধৰণ ।
- ২০। গৰ্ভস্থ সন্তানৰ অধিকাৰ ।
- ২১। একে সময়তে হোৱা মৃত্যুৰ ক্ষেত্ৰত পূৰ্বৰ ধাৰণা ।

- ২২। কিছদ্মান স্কেত্ৰত সৰ্পান্তি আহৰণ কৰাৰ অগ্ৰমান্য অধিকাৰ ।
 ২৩। নিবাস গৃহৰ বিষয়ত বিশেষ উপবন্ধ ।
 ২৪। পদনিৰ্ব্বাহ কৰা কিছদ্মান বিধৱাই বিধৱা স্বৰূপে উত্তৰাধিকাৰ নাপাব পাৰে ।
 ২৫। হত্যাকাৰী অহঁতা বৰ্জিত ।
 ২৬। ধৰ্মান্তৰ গ্ৰহণকাৰীৰ বংশধৰ সকল অহঁতা বৰ্জিত ।
 ২৭। যেতিয়া ৰাৰিচ উত্তৰাধিকাৰ অহঁতা বৰ্জিত হয় তেতিয়া ।
 ২৮। ৰোগ, ফ্ৰিট আদিয়ে অহঁতা বৰ্জিত নকৰে ।

ৰাজগামিত্ৰ

- ২৯। ৰাৰিচৰ অভাৱ ।

অধ্যায়—৩

ইচ্ছাপত্ৰযোগে উত্তৰাধিকাৰ

- ৩০। ইচ্ছাপত্ৰ যোগে উত্তৰাধিকাৰ ।

অধ্যায়—৪

নিবসন

- ৩১। [নিবসিত]

অনুসূচী— শ্ৰেণী ১ আৰু শ্ৰেণী ২ ৰ ৰাৰিচ সকল ।

হিন্দু উত্তৰাধিকাৰ অধিনিয়ম, ১৯৫৬

(১৯৫৬ চনৰ ৩০ নং অধিনিয়ম)

(১ এপ্রিল, ১৯৯০ তাৰিখে যথা বিদ্যমান)

[১৭ জুন, ১৯৫৬]

হিন্দু সকলৰ মাজত ইচ্ছাপূৰ্ব্বিক উত্তৰাধিকাৰ সম্পৰ্কীয় বিবিধ সংশোধন আৰু সংহিতাবদ্ধ কৰণার্থে এখন অধিনিয়ম।

ভাৰত গণৰাজ্যৰ সপ্তম বৰ্ষত সংসদৰ দ্বাৰা নিম্নলিখিত ভাবে অধিনিয়মিত হওক :-

অধ্যায় ১

প্ৰাৰম্ভিক

সংক্ষিপ্ত নাম
আৰু বিস্তাৰ।

১। (১) এই অধিনিয়মৰ নাম হিন্দু উত্তৰাধিকাৰ অধিনিয়ম, ১৯৫৬।

(২) জন্ম আৰু কাশ্মীৰ ৰাজ্যৰ বাহিৰে সমগ্ৰ ভাৰতলৈ ই বিস্তৃত হব।

অধিনিয়মৰ প্ৰয়োগ।

২। (১) এই অধিনিয়ম নিম্নলিখিত সমূহত খাটিব —

(ক) ধৰ্মত যি বিবাহৰ, লিঙ্গায়ত অথবা ব্ৰাহ্ম, প্ৰাৰ্থনা বা আৰ্ঘ্য সমাজৰ অন্তৰ্গামী সকলকে ধৰি যি কোনো প্ৰকাৰৰ বা বিকৃত হিন্দু তেনে যি কোনো ব্যক্তি,

(খ) ধৰ্মত যি বৌদ্ধ, জৈন বা শিখ, তেনে কোনো ব্যক্তি, আৰু

(গ) ধৰ্মত যি মুছলমান, খৃষ্টীয়ান, পাৰ্চী বা ইহুদী নহয়— তেনে অন্য কোনো ব্যক্তি যদিহে এইটো প্ৰমাণিত নহয় যে এই অধিনিয়ম পাৰিত নহলে ইয়াত প্ৰবৰ্ত্তিত যি কোনো প্ৰক্ৰপৰ বিষয়ত তেনে কোনো ব্যক্তি হিন্দু বিধিৰ দ্বাৰা বা সেই বিধিৰ অংশ স্বৰূপে কোনো প্ৰথা বা ৰীতিৰ দ্বাৰা শাসিত নহ'লহে তেনে।

স্পষ্টীকৰণ— নিম্নলিখিত ব্যক্তিসকল ধৰ্মত যথা ক্ষেত্ৰত হিন্দু, বৌদ্ধ, জৈন বা শিখ :-

(ক) বৈধই হওক বা অবৈধই হওক যি কোনো সন্তান যাৰ পিতা-মাতা দুয়ো ধৰ্মত হিন্দু, বৌদ্ধ, জৈন বা শিখ ;

(খ) বৈধই হওক বা অবৈধই হওক যি কোনো সন্তান যাৰ পিতা-মাতাৰ ভিতৰত এজন ধৰ্মত হিন্দু, বৌদ্ধ, জৈন বা শিখ আৰু তেনে পিতা-মাতা বা যি জনজাতি সম্প্ৰদায়, থূপ বা বংশৰ এজন হৈ আছে বা আছিল তাৰ এজন হিচাবে যাক ডাঙৰ-দীঘল কৰা হয় ;

(গ) হিন্দু, বৌদ্ধ বা জৈন ধৰ্মলৈ ধৰ্মান্তৰিত বা পুনঃ— ধৰ্মান্তৰিত যি কোনো ব্যক্তি।

(২) উপধাৰা (১)ত যিহকে থাকক লাগে এই অধিনিয়মৰ অস্তৰ্গত একোৱেই সংবিধানৰ ৩৬৬ অনুচ্ছেদৰ (২৫) খণ্ডৰ অৰ্থৰ ভিতৰত পৰা যি কোনো অনুসূচিত জনজাতিৰ ক্ষেত্ৰত নাখাটিব যদিহে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে ৰাজপত্ৰত অধিসূচনাৰ দ্বাৰা অন্যথা নিৰ্দেশ নিদিয়ে।

(৩) এই অধিনিয়মৰ যি কোনো অংশত থকা 'হিন্দু' উক্তিৰ এনে অৰ্থ কৰা হ'ব যেন ই এনে ব্যক্তিকো সামৰে যি যদিও হিন্দু ধৰ্মাৱলম্বী নহয় তথাপি এনে ব্যক্তি যাৰ গাত এই ধাৰাৰ অন্তৰ্গত উপবন্ধ সমূহৰ গৰণে এই অধিনিয়মত খাটে ।

পৰিভাষা আৰু নিৰ্বচন
সমূহ ।

৩। (১) প্ৰসংগত অন্যথা প্ৰয়োজন নাথাকিলে এই অধিনিয়মত—

(ক) 'গোত্ৰজ'— এজন ব্যক্তিক আন এজনৰ 'গোত্ৰজ' বুলি কোৱা হয় যদি পূৰ্বকৈ পূৰ্বৰ সূত্ৰে বক্তৃতা দ্বাৰা বা দত্তকৰ দ্বাৰা ইজনৰ লগত সিজন সন্নিবিষ্ট হয় ;

(খ) 'এলীয় সন্তান বিধি' এই সকল ব্যক্তিৰ ওপৰত প্ৰযোজ্য বিধিৰ প্ৰধানিক ব্ৰজায় যি সকল এই অধিনিয়ম পাৰিত নোহোৱা হলে এই অধিনিয়মত যি বিলাক প্ৰকল্পৰ বিষয়ত উপবন্ধ কৰা হৈছে সেই বিলাক বিষয়ত মাদ্ৰাজ এলীয় সন্তান অধিনিয়ম, ১৯৪৯ ৰ দ্বাৰা বা প্ৰথাগত এলীয় বিধিৰ দ্বাৰা শাসিত হ'লহেঁতেন ;

(গ) 'বন্ধ'— এজন ব্যক্তি আন এজনৰ 'বন্ধ' হয় বুলি কোৱা হয় যদি দুয়োজন বক্তৃতা বা দত্তকৰ দ্বাৰা সন্নিবিষ্ট হয়, কিন্তু পূৰ্বকৈ কেৱল পূৰ্বৰ সূত্ৰে নহয় ;

(ঘ) 'প্ৰথা' আৰু 'ৰীতি' উক্তিয়ে এনে কোনো বিষয়ক ব্ৰজায় যি দীৰ্ঘদিন একে লেখাৰিয়ে আৰু একেগোটিয়াকৈ অনুপালিত হৈ থাকি যি কোনো স্থানীয় এলেকা, জনজাতি সম্প্ৰদায়, ধৰ্ম বা পৰিয়ালৰ হিন্দু সকলৰ মাজত বিধিৰ বল পাইছে ;

পৰন্ত নিয়মটো নিশ্চিত হয় আৰু অযুক্তিকৰ বা লোকনীতিৰ বিৰোধী নহয় ; আৰু

উপবন্ধ, কেৱল এটা পৰিয়ালত প্ৰযোজ্য কোনো এক নিয়মৰ ক্ষেত্ৰত যদিহে পৰিয়ালটোৱে ইয়াক এৰি দিয়া নাই ;

(ঙ) 'পূৰ্ণবক্ত' 'অধৰ্বক্ত' আৰু 'সহোদৰ বক্ত'

(I) দুজন ব্যক্তি ইজনৰ লগত সিজন পূৰ্ণ বক্ত'ৰ দ্বাৰা সন্নিবিষ্ট বোলা হয় যেতিয়া তেওঁলোক একে গৰাকী পত্নীৰ দ্বাৰা একেজন উপৰিপূৰ্বৰ বংশধৰ হয় আৰু 'অধৰ্বক্ত'ৰ দ্বাৰা সন্নিবিষ্ট বোলা হয় যেতিয়া তেওঁলোক বেলেগ বেলেগ পত্নীৰ দ্বাৰা একেজন উপৰিপূৰ্বৰ বংশধৰ হয় ;

(II) দুজন ব্যক্তি ইজনৰ লগত সিজন 'সহোদৰ বক্ত'ৰ দ্বাৰা সন্নিবিষ্ট বোলা হয় যেতিয়া তেওঁলোক বেলেগ বেলেগ পতিৰ যোগে একেগৰাকী নাৰী উপৰিপূৰ্বৰ বংশধৰ হয় ;

স্পষ্টীকৰণ— এই খণ্ডত 'উপৰিপূৰ্বৰ' পিতাকক আৰু 'নাৰী উপৰিপূৰ্বৰ' মাককো সামৰিছে ।

(চ) 'বাৰিচে' পূৰ্বৰেই হওক বা স্ত্ৰীয়েই হওক এনে কোনো ব্যক্তিক ব্ৰজাইছে— যি এই অধিনিয়মৰ অধীনত এজন ইচ্ছাপত্ৰবিহীন লোকৰ সম্পত্তিৰ উত্তৰাধিকাৰী হ'বলৈ স্বত্ববান ;

(ছ) 'ইচ্ছাপত্ৰবিহীন'— এজন ব্যক্তি সেই সম্পত্তিৰ সম্পৰ্কত ইচ্ছাপত্ৰবিহীন বুলিলে মৃত্যু হোৱা বুলি পৰিগণিত হয়— যেতিয়া ইচ্ছাপত্ৰ দ্বাৰা সেই সম্পত্তিৰ ৰফা নকৰাকৈ তেওঁৰ বা তাইৰ মৃত্যু হয় ;

(জ) 'মৰুমাস্কট্ৰয়ম বিধি'— এই নিম্নলিখিত ব্যক্তি সমূহত এটা বিধিৰ প্ৰধানিক ব্ৰজায়—

(ক) যি এই অধিনিয়মখন পাৰিত নোহোৱা হলে এই অধিনিয়মত উপবন্ধ কৰা প্ৰকল্পসমূহৰ বিষয়ত মাদ্ৰাজ মৰুমাস্কট্ৰয়ম অধিনিয়ম, ১৯৩২ ত্ৰিবাংকুৰ নামাৰ অধিনিয়ম ; ত্ৰিবাংকুৰ ইৰা অধিনিয়ম ; ত্ৰিবাংকুৰ নজীনড ৰেল্লালা অধিনিয়ম ; ত্ৰিবাংকুৰ ক্ষত্ৰিয় অধিনিয়ম ; ত্ৰিবাংকুৰ কুম্ৰাণানৰক মৰুমাস্কট্ৰয়ম অধিনিয়ম ; বা কোচিন নামাৰ অধিনিয়মৰ দ্বাৰা শাসিত হ'লহেঁতেন ; বা

(খ) যি সম্প্রদায়ৰ সদস্য সকল বহুলাংশে ত্ৰিবাংকুৰ কোচিন বা ১৯৫৬ চনৰ ১ নবেম্বৰ তাৰিখৰ অব্যাহিত পূৰ্বে যেনেকৈ আছিল সেই মাদ্ৰাজত বসতি কৰি তেনে কোনো সম্প্রদায়ৰ যি অন্তর্ভুক্তি আৰু যি এই অধিনিয়ম পাৰিত নোহোৱা হলে এই অধিনিয়মত উপবন্ধ কৰা হোৱা প্ৰকল্প সমূহৰ বিষয়ত এনে কোনো ৱাৰিচী পদ্ধতিৰ দ্বাৰা শাসিত হ'লহেঁতেন যি পদ্ধতিত বংশানুক্ৰমে স্ত্ৰীসূত্ৰে গণনা কৰা হয়, কিন্তু 'এলীম সন্তান' বিধক অন্তর্ভুক্ত নকৰে ;

(ঝ) 'নামদ্ৰি বিধিয়ে' সেই সকল ব্যক্তিৰ ওপৰত প্ৰযোজ্য বিধক বজাব যি সকল এই অধিনিয়ম পাৰিত নোহোৱা হলে এই অধিনিয়মত যি-বিলাক প্ৰকল্পী বিষয়ত উপবন্ধ কৰা হৈছে সেই বিলাকৰ বিষয়ত মাদ্ৰাজ নামদ্ৰি অধিনিয়ম, ১৯৩২ ; কোচিন নামদ্ৰি অধিনিয়ম বা ত্ৰিবাংকুৰ মালয়ালী ব্ৰাহ্মণ অধিনিয়মৰ দ্বাৰা শাসিত হ'লহেঁতেন ;

(ঞ) 'সম্বন্ধিত'—ই বৈধ সম্পৰ্কীতাৰ দ্বাৰা সম্বন্ধিতক বজায় : পৰন্তু অবৈধ সন্তানসকলৰ তেওঁলোকৰ মাকৰ লগত আৰু পৰম্পৰ ইজনে সিজনে সম্বন্ধিত বুলি পৰিগণিত হব আৰু তেওঁলোকৰ বৈধ বংশধৰ সকল তেওঁলোকৰ লগত আৰু পৰম্পৰ ইজনে সিজনে সম্বন্ধিত বুলি পৰিগণিত হব; আৰু সম্বন্ধ ব্যক্ত কৰা বা সম্বন্ধীয়কক বজোৱা যি কোনো শব্দত তদনুসাৰে হব ।

(২) এই অধিনিয়মত প্ৰসঙ্গত অন্যথা প্ৰয়োজন নাথাকিলে পুংলিঙ্গ বজোৱা শব্দই নাৰীক অন্তর্ভুক্ত নকৰিব ।

অধিনিয়মৰ অধ্যাৰোহী প্ৰভাৱ ।

৪। (১) এই অধিনিয়মত অন্যথা ব্যক্তভাৱে উপবন্ধিত হোৱাৰ ব্যতিৰেকে,—

(ক) যিবিলাক প্ৰকল্পৰ বাবে এই অধিনিয়মত উপবন্ধ কৰা হৈছে সেই বিলাকৰ যি কোনোৰ বিষয়ত এই অধিনিয়মত প্ৰাৰম্ভণৰ অব্যাহিত পূৰ্বে বলবত্ থকা হিন্দু বিধৰ কোনো পাঠ, নিয়ম বা নিৰ্বচন বা সেই বিধৰ অংশস্বৰূপে কোনো প্ৰথা বা ৰীতিৰ কাৰ্যকাৰিতা নোহোৱা হব ;

(খ) এই অধিনিয়মৰ প্ৰাৰম্ভণৰ অব্যাহিত পূৰ্বে বলবত্ থকা অন্য যি কোনো বিধি যিমান দূৰলৈকে—সি এই অধিনিয়মৰ অন্তর্ভুক্ত উপবন্ধ সমূহৰ লগত অসঙ্গত হয়—সিমানখিনি লৈ সি নথটা হব ।

(২) সন্দেহ দূৰীকৰণার্থে ইয়াৰ দ্বাৰা ঘোষিত হ'ল যে এই অধিনিয়মৰ অন্তর্গত একোৱেই খেতিৰ মাটিৰ খণ্ডিতকৰণ নিবাৰণৰ বাবে বা তেনে মাটিৰ সম্পত্তিৰ সৰ্ব্বোচ্চ পৰিমাণ নিৰ্ধাৰণ বা বায়তীস্বত্বৰ অৱগমনৰ বাবে উপবন্ধ কৰা তত্কালীন বলবত্ কোনো বিধিৰ উপবন্ধ সমূহত প্ৰভাৱিত কৰা বুলি গণ্য কৰা নহব ।

অধ্যায় ২

ইচ্ছাপত্ৰবিহীন উত্তৰাধিকাৰ

সাম্ভাৰণ

অধিনিয়মখন কিছ্ৰুমান সম্পত্তিত নাখাটিব ।

৫। এই অধিনিয়ম নিৰ্নালিখিত সমূহত খাটিব—
(১) তেনে কোনো সম্পত্তি যাৰ উত্তৰাধিকাৰ বিশেষ বিবাহ অধিনিয়ম, ১৯৫৪ ৰ ধাৰা ২১ ত থকা উপবন্ধ সমূহৰ কাৰণত ভাৰতীয় উত্তৰাধিকাৰ অধিনিয়ম, ১৯২৫ ৰ দ্বাৰা বিনিয়মিত হয় ;

(১১) কোনো দেশীয় ৰাজ্যৰ শাসনকৰ্তাই ভাৰত চৰকাৰৰ সৈতে আৰম্ভ হোৱা কোনো নিৰ্বন্ধন বা চুক্তিৰ চৰ্তসমূহ অথবা এই অধিনিয়মৰ প্ৰাৰম্ভণৰ আগতে পাৰিত কৰা কোনো অধিনিয়মত চৰ্তসমূহ অনন্যায়ী অকল-শৰীয়া এজন ৱাৰিচলৈ অৱগামী হয় তেনে কোনো খাত-পাম ;

(১১) বলয়ম্মা টম্পদ্ৰান কোৱিলগাম খাত আৰু কোচিনৰ মহাবজাই জাৰি কৰা ২৯ জুন, ১৯৪৯ তাৰিখৰ ঘোষণা (১৯২৪ৰ ৯) দ্বাৰা প্ৰদত্ত ক্ষমতাৰ আধাৰত ৰাজকাৰেং প্ৰশাসন বোৰ্ডৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত ৰাজকাৰেং প্ৰদীপ ।

অনুসূচীত শ্রেণী ২ ভুক্ত ১১। ইচ্ছাপত্রবিহীনৰ সম্পত্তি অনুসূচীৰ শ্রেণী ২ৰ যি কোনো
বাৰিচ সকলৰ মাজত প্ৰবিণ্ডিত বিনিৰ্দিষ্ট বাৰিচসকলৰ মাজত এনেকৈ ভাগ কৰা হব যাতে
সম্পত্তিৰ বিতৰণ। তেওঁলোকে সমান সমান অংশ পাব।

গোত্রজ সকল ১২। যথাক্ৰমে 'গোত্রজ' আৰু 'বংশধৰ' সকলৰ মাজত উত্তৰাধিকাৰৰ ক্ৰম
আৰু বংশধৰসকলৰ মাজত ইয়াৰ তলত দিয়া অগ্ৰাধিকাৰ নিয়মাবলী অনুসাবে নিৰ্ণীত হব :-
উত্তৰাধিকাৰৰ ক্ৰম।

নিয়ম ১- দ্বজন বাৰিচৰ ভিতৰত যিজনৰ উৰ্ধ্গামী পদব্ৰম কম সংখ্যক
আছে বা নাই তেওঁক অগ্ৰাধিকাৰ দিয়া হব।

নিয়ম ২- যি ক্ষেত্ৰত উৰ্ধ্গামী পদব্ৰমৰ সংখ্যা একে বা সমূলি নাই
যিজনৰ নিম্নগামী পদব্ৰম কম সংখ্যক বা সমূলি নাই তেওঁক অগ্ৰাধিকাৰ
দিয়া হব।

নিয়ম ৩- যি ক্ষেত্ৰত কোনোজন বাৰিচেই নিয়ম ১ বা নিয়ম ২ ৰ
অধীনত ইজনৰ ওপৰত অগ্ৰাধিকাৰ পাবলৈ স্বত্ববান নহয় তেনে ক্ষেত্ৰত
তেওঁলোকে একেলগে পাব।

মাত্ৰাৰ সংগণনা।

১৩। (১) গোত্রজ আৰু বংশধৰ সকলৰ মাজত উত্তৰাধিকাৰৰ ক্ৰম নিৰ্ণ-
য়ৰ উদ্দেশ্যত সম্বন্ধ যথা ক্ষেত্ৰত ওপৰ ফালৰ মাত্ৰা বা তলৰ ফালৰ মাত্ৰা বা
দুয়োটাৰে অনুসাবে ইচ্ছাপত্রবিহীনৰ পৰা বাৰিচ সকললৈ সম্বন্ধৰ সংগণনা
হব।

(২) ওপৰ ফালৰ মাত্ৰা আৰু তল ফালৰ মাত্ৰাৰ সংগণনা ইচ্ছাপত্রবিহীন
জনকো ধৰিলৈ কৰা হব।

(৩) প্ৰত্যেক পদব্ৰমে একমাত্ৰা গঠিত ওপৰ ফালৰে হওক বা তলৰ
ফালৰে হওক।

হিন্দু নাৰীৰ সম্পত্তি
তেওঁৰ পকাপাক
নিজা সম্পত্তি।

১৪। (১) এই অধিনিয়মৰ প্ৰাৰম্ভণৰ আগতেই আহৰণ কৰা হওক বা
পিছতেই আহৰণ কৰা হওক এগৰাকী হিন্দু নাৰীৰ দখলত থকা যি কোনো
সম্পত্তি তেওঁ তাৰ সম্পূৰ্ণ গৰাকী হিচাবে ধাৰণ কৰিব, সীমিত গৰাকী
হিচাবে নহয়।

স্পৰ্শকৰণ- এই উপধাৰাত সম্পত্তি বঢ়িলে হিন্দু নাৰীয়ে
বাৰিচীসূত্ৰে বা ইচ্ছাপত্ৰ দ্বাৰা ভাগ বাটোৱাৰা বা ভৰণ-পোষণৰ বদলি
বা ভৰণ-পোষণৰ পাব লগা বাকী হিচাবে বা বিয়াৰ আগতে বা বিয়াতে বা
বিয়াৰ পাচতে হওক দানৰ পৰা, বা নিজৰ কৌশল বা পৰিশ্ৰমৰ দ্বাৰা বা
ক্ৰয় যোগে বা চিৰভোগৰ দ্বাৰা বা অন্য যি কোনো ধৰণে আহৰণ
কৰা স্থাৱৰ আৰু অস্থাৱৰ দুয়ো প্ৰকাৰৰ সম্পত্তি আৰু এই অধিনিয়মৰ
প্ৰাৰম্ভণৰ অব্যৰহিত পূৰ্বে তেওঁ স্ত্ৰী ধন হিচাবে ধাৰণ কৰা যি কোনো
সম্পত্তিও তাৰ ভিতৰত পৰিব।

(২) উপধাৰা (১) ত থকা একোৱেই দান সূত্ৰে, বা ইচ্ছাপত্ৰৰ অধীনত বা
আন যি কোনো লেখ্যৰ দ্বাৰা বা দেৱানী আদালতৰ কোনো ডিক্ৰী বা
হুকুমৰ অধীনত বা কোনো পণ্ডাটৰ অধীনত আহৰণ কৰা যি
কোনো সম্পত্তিৰ ওপৰত যি ক্ষেত্ৰত সেই দান, ইচ্ছাপত্ৰ বা অন্য লেখ্য বা ডিক্ৰী,
হুকুম বা পণ্ডাটৰ নিবন্ধন সমূহে সেই সম্পত্তিত সীমাবদ্ধ স্বত্বস্বামিত্বহে
বিহিত কৰে।

হিন্দু নাৰীৰ ক্ষেত্ৰত
উত্তৰাধিকাৰৰ
সাধাৰণ নিয়ম।

১৫। ইচ্ছা পত্ৰবিহীন ভাবে মৃত্যু হোৱা এগৰাকী হিন্দু নাৰীৰ
সম্পত্তিৰ নিয়ম ১৬ ত দিয়া নিয়মাবলী অনুসায়ী নিম্নলিখিত সকললৈ
অৱগমন কৰিব -

(ক) প্ৰথমতে, পত্নী সকল আৰু কন্যা সকল (যি কোনো পূৰ্বমৃত পত্নী
বা কন্যাৰ লৰা-ছোৱালী সকলকে ধৰি) আৰু পতি ;

(খ) দ্বিতীয়তে, পতিৰ বাৰিচ সকল ;

(গ) তৃতীয়তে, মাতা বা পিতা ;

(ঘ) চতুৰ্থতে, পিতাৰ বাৰিচ সকল ; আৰু

(ঙ) শেষত মাতাৰ বাৰিচ সকল ;

(২) উপধাৰা (১) ত যিহকে থাকক লাগে—

(ক) হিন্দু নাৰীয়ে তেওঁৰ পিতা বা মাতাৰ পৰা ৰাৰিচসূত্ৰে পোৱা যি কোনো সম্পত্তি মৃতকৰ পুত্ৰ বা কন্যাৰ (পূৰ্ব মৃত পুত্ৰ বা কন্যাৰ লৰা ছোৱালী সকলোকে ধৰি) অবিহনে উপধাৰা (১)ত বিনিৰ্দিষ্ট ক্ৰমত তাত উল্লিখিত অন্যান্য ৰাৰিচ সকললৈ অৱগমিত নহব, পতিৰ ৰাৰিচ সকললৈহে হব।

হিন্দুনাৰীৰ ৰাৰিচ
সকলৰ মাজত
বিতৰণৰ উত্তৰাধিকাৰ
ক্ৰম আৰু প্ৰণালী।

১৬। ধাৰা ১৫ ত উল্লিখিত ৰাৰিচ সকলৰ ভিতৰত উত্তৰাধিকাৰ ক্ৰম আৰু সেই ৰাৰিচ সকলৰ মাজত ইচ্ছাপত্ৰবিহীনৰ সম্পত্তি বিতৰণ নিম্ন-লিখিত নিয়মাৱলী অনুযায়ী হব অৰ্থাৎ :-

নিয়ম ১—ধাৰা ১৫ৰ উপধাৰা (১)ত বিনিৰ্দিষ্ট ৰাৰিচ সকলৰ ভিতৰত প্ৰিৰিষ্ট ১ ত থকা সকলে উত্তৰৱৰ্তী প্ৰিৰিষ্টত থকা সকলৰ ওপৰত অগ্ৰাধিকাৰ পাব আৰু একে প্ৰিৰিষ্টত থকা সকলে একেদৰে ভাগ পাব।

নিয়ম ২—ইচ্ছাপত্ৰবিহীনজনৰ যি কোনো পুত্ৰ বা কন্যা যদি তেওঁৰ নিজা পুত্ৰ বা কন্যাৰ ইচ্ছাপত্ৰবিহীনৰ মৃত্যুৰ সময়ত জীৱিত ৰাখি ইচ্ছাপত্ৰবিহীনজনতকৈ আগতে মৰে তেনে পুত্ৰ বা কন্যাৰ লৰা-ছোৱালীহে তেওঁলোকৰ নিজৰ ভিতৰত সেই অংশ পাব, যিটো তেনে পুত্ৰ বা কন্যাই ইচ্ছাপত্ৰবিহীনজনৰ মৃত্যুৰ সময়ত জীয়াই থকা হলে পালেহে তেনে।

নিয়ম ৩—ধাৰা ১৫ৰ উপধাৰা (১)ব (খ) (গ) আৰু (ঙ) খণ্ডত আৰু উপ-ধাৰা (২) ত উল্লিখিত ৰাৰিচসকললৈ ইচ্ছাপত্ৰবিহীনজনৰ সম্পত্তিৰ অৱগমন একে ক্ৰমত আৰু একে নিয়মাৱলী অনুযায়ী হব যি বিলাক সম্পত্তিটো যথা ক্ষেত্ৰত পিতাৰ বা মাতাৰ বা পতিৰ হোৱা হলে আৰু তেনে ব্যক্তি ইচ্ছাপত্ৰ বিহীনজনৰ মৃত্যুৰ ঠিক পিচতে সেই সম্পত্তিৰ সম্পৰ্কত ইচ্ছাপত্ৰবিহীন ভাবে মৃত্যু হোৱা হলে খাটিলহে তেনে।

মৰুমাৰ্কাট্ৰয়ম আৰু
এলীয় সন্তান
বিধিৰ দ্বাৰা
শাসিত ব্যক্তিসকলৰ
বিষয়ত বিশেষ
উপবন্ধ।

১৭। ধাৰা ৮, ১০, ১৫ আৰু ২৩ ৰ উপবন্ধ সমূহৰ প্ৰভাৱ সেই সকল ব্যক্তিৰ সম্পৰ্কত খাটিব যি সকল এই অধিনিয়ম পাৰিত নোহোৱা হলে মৰু-মাৰ্কাট্ৰয়ম বিধি বা এলীয় সন্তান বিধিৰ দ্বাৰা শাসিত হ'লেহে তেনে— যেনিবা—

(i) ধাৰা ৮ৰ উপধাৰা (গ) আৰু (ঘ)ৰ ঠাইত নিম্নলিখিতখিনি বহুৱা হৈছে, অৰ্থাৎ :-

“(গ) তৃতীয়তে, যদি দুয়োটা শ্ৰেণীৰ কাৰো কোনো ৰাৰিচ নাথাকে তেন্তে গোৱাজই হওক বা বন্ধৰেই হওক কুটুম্ব সকল।”;

(ii) ধাৰা ১৫ৰ উপধাৰা (১)ৰ (ক)ৰ পৰা (ঙ) লৈ খণ্ডসমূহৰ ঠাইত নিম্নলিখিতখিনি বহুৱা হৈছে, অৰ্থাৎ :-

“(ক) প্ৰথমতে, যি কোনো পূৰ্বমৃত পুত্ৰ বা কন্যাৰ সন্তান সকলকো ধৰি পুত্ৰ সকল আৰু কন্যা সকল আৰু মাতা ;

(খ) দ্বিতীয়তে, পিতা আৰু পতি;

(গ) তৃতীয়তে, মাতাৰ ৰাৰিচ সকল;

(ঘ) চতুৰ্থতে, পিতাৰ ৰাৰিচ সকল;

(ঙ) শেষত, পতিৰ ৰাৰিচ সকল।” ;

(iii) ধাৰা ১৫ ৰ উপধাৰা (২)ব খণ্ড (ক) বাদ দিয়া হল।

(iv) ধাৰা ২৩ বাদ দিয়া হ'ল।

উত্তরাধিকাৰ বিষয়ত সাধাৰণ উপবংশসমূহ

অৰ্ধৰক্তৰ ওপৰত
পূৰ্ণৰক্তই অগ্ৰাধিকাৰ
পাব।

১৮। যদি সকলো প্ৰকাৰে সম্বন্ধৰ প্ৰকৃতি একে হয় তেন্তে পূৰ্ণৰক্ত দ্বাৰা
ইচ্ছাপত্ৰবিহীনৰ লগত সম্বন্ধিত ৰাৰিচসকলে অৰ্ধৰক্তৰ ওপৰত অগ্ৰাধিকাৰ
পাব।

দুই বা অধিক
ৰাৰিচৰ উত্তৰাধিকাৰৰ
ধৰণ।

১৯। যদি ইচ্ছাপত্ৰবিহীনৰ সম্পত্তিত দুই বা তাতোধিক ৰাৰিচে একে
লগে উত্তৰাধিকাৰ পায় তেওঁলোকে সম্পত্তিটো নিশ্চলিত ধৰণে পাব—

(ক) এই অধিনিয়মৰ অভিব্যক্ত ৰূপে অন্যথা উপবন্ধিত হোৱাৰ ব্যতিৰেকে
জনমদৰি, শাখামদৰি নহয়, আৰু—

(খ) সামান্য ৰায়ত হিচাবে, উমৈহতীয়া ৰায়ত হিচাবে নহয়।

গৰ্ভস্থ সন্তানৰ
অধিকাৰ।

২০। ইচ্ছাপত্ৰবিহীনৰ মৃত্যুৰ সময়ত যি গৰ্ভস্থ আছিল আৰু পিচত
জীৱিত অৱস্থাতে জন্ম লাভ কৰিছে তেনে সন্তানে ইচ্ছাপত্ৰবিহীনৰ
ৰাৰিচ হবলৈ অগ্ৰাধিকাৰ পাব, যিটো তেওঁ বা তাই ইচ্ছাপত্ৰবিহীনৰ
মৃত্যুৰ পূৰ্বে জন্ম লাভ কৰা হৈছে পালেহে তেনে আৰু তেনে ক্ষেত্ৰত সেই
ৰাৰিচী ইচ্ছাপত্ৰবিহীনৰ মৃত্যুৰ তাৰিখৰ পৰাই নিহিত হোৱা বুলি পৰি-
গণিত হব।

একে সময়তে হোৱা
মৃত্যুৰ ক্ষেত্ৰত
পূৰ্বৰ ধাৰণা।

২১। যি ক্ষেত্ৰত দুজন ব্যক্তিৰ এনে পৰিস্থিতিত মৃত্যু হয় যে কোনো
এজন ইজনৰ উত্তৰজীৱি আছিলনে নাই আৰু যদি আছিল কোনজন আছিল
সেইটো অনিশ্চিত হৈ পৰে তেতিয়া সম্পত্তিৰ উত্তৰাধিকাৰ প্ৰভাৱিত কৰা
সকলো উদ্দেশ্যত বিপৰীতভাৱে প্ৰমাণিত নোহোৱালৈকে এই পূৰ্বৰ ধাৰণা
কৰা হয় যে কনিষ্ঠজন জ্যেষ্ঠজনৰ উত্তৰজীৱি আছিল।

কিছমান ক্ষেত্ৰত
সম্পত্তি আহৰণ
কৰাৰ অগ্ৰমান্য
অধিকাৰ।

২২। (১) যি ক্ষেত্ৰত এই অধিনিয়ম প্ৰাবল্ভগৰ পিচত এজন ইচ্ছাপত্ৰ-
বিহীনৰ যি কোনো স্বাৰ্থৰ সম্পত্তি অথবা তেওঁ বা তাই চলোৱা ব্যৱসায়ত
থকা স্বাৰ্থ পূৰাকৈ বা আনৰ লগতে অননুসূচীৰ শ্ৰেণী ১ ত বিনিৰ্দিষ্ট
দুজন বা তাতোধিক ৰাৰিচলৈ অৱগমিত হব আৰু তেনে ৰাৰিচ সকলৰ
কোনোজনে সম্পত্তিত বা ব্যৱসায়ত থকা তেওঁৰ বা তাইৰ স্বাৰ্থটো হস্তা-
ন্তৰণ কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱ কৰে তেনেক্ষেত্ৰত হস্তান্তৰণ কৰিবৰ বাবে প্ৰস্তা-
ৱিত সেই স্বাৰ্থ আহৰণ কৰিবলৈ অন্য ৰাৰিচসকলৰ অগ্ৰমান্য অধিকাৰ
থাকিব।

(২) এই ধাৰাৰ অধীনত মৃতকৰ সম্পত্তিত থকা যিকোনো স্বাৰ্থ কিমান
মূল্যত হস্তান্তৰিত কৰিব পাৰি পক্ষগণৰ মাজত কোনো চৰ্ত্তিৰ অবিহনে
সেইটো এই নিমিত্তে কৰা দৰ্খাস্তৰ ওপৰত আদালতৰ দ্বাৰা নিৰ্ণীত হব
আৰু যদি সেই স্বাৰ্থ আহৰণ কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱ কৰোতা কোনো ব্যক্তি তেনেকৈ
নিৰ্ণীত হোৱা মূল্য দিবলৈ অনিচ্ছুক হয় তেন্তে সেই দৰ্খাস্তৰ বা তাৰ
আনুসঙ্গিক সকলো খৰছ বহন কৰিবলৈ তেনে ব্যক্তি দায়বদ্ধ থাকিব।

(৩) যদি এই ধাৰাৰ অধীনত স্বাৰ্থ আহৰণ কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱ কৰা অননু-
সূচীৰ শ্ৰেণী ১ ত বিনিৰ্দিষ্ট দুই বা অধিক ৰাৰিচ থাকে তেন্তে যিজনে
হস্তান্তৰণৰ বাবে উচ্চতম মূল্য যাচে সেইজনৰ ৰাৰিচে অগ্ৰমান্যতা পাব।

স্পষ্টীকৰণ :- এই ধাৰাত 'আদালতৰ' অৰ্থ সেই আদালতটোৰ
স্থানীয় ক্ষেত্ৰাধিকাৰৰ ভিতৰত স্থাৱৰ সম্পত্তিটো অৱস্থিত বা ব্যৱসায়টো
চলোৱা হয়আৰু ই তেনে আনকোনো আদালতকো সামৰে যাক ৰাজ্য-
চৰকাৰৰ ৰাজপত্ৰত অধিসূচনাৰ দ্বাৰা বিনিৰ্দিষ্ট কৰিব পাৰে।

নিবাস গৃহৰ
বিষয়ত বিশেষ
উপবন্ধ।

২৩। যি ক্ষেত্ৰত ইচ্ছাপত্ৰবিহীনে অননুসূচীৰ শ্ৰেণী ১ ত বিনিৰ্দিষ্ট
মতা আৰু মাইকী দুয়ো প্ৰকাৰৰ ৰাৰিচক তেওঁৰ বা তাইৰ উত্তৰজীৱিঅৱস্থাত
এৰি যায় আৰু তেওঁৰ বা তাইৰ সম্পত্তিৰ ভিতৰত তেওঁৰ বা তাইৰ
পৰিয়ালৰ সদস্য সকলে পূৰাকৈ অধিকাৰ কৰি থকা বাসগৃহও পৰে তেন্তে
এই অধিনিয়মত যিহকে থাকক সেই বাসগৃহৰ ভাগবাতোৱাৰা দাবী কৰিবৰ
বাৰে তেনে কোনো মাইকী ৰাৰিচৰ অধিকাৰ জন্মৰ যেতিয়ালৈকে মজা

বাৰিচসকলে সেই সম্পত্তি তেওঁলোকৰ নিজ নিজ অংশ ভাগবাতোৱাৰা
কৰিবলৈ পছন্দ নকৰে কিন্তু মাইকী বাৰিচ গৰাকী তাত বসবাস কৰাৰ
অধিকাৰ স্বত্ববান হব :

পবিত্ৰ যিক্লেৱত তেনে মাইকী বাৰিচ কন্যা হয় তেনেক্ষেত্ৰ যদি তাই
অবিবাহিতা হয় বা গিৰিয়েকে এৰি দিয়া বা গিৰিয়েকৰ লগত বেলেগ
হোৱা বা বিধবা হয় কেৱল তেতিয়াহে তাই সেই বাস গৃহত বাস কৰা
অধিকাৰ স্বত্ববান হব ।

পুত্ৰ বিবাহ কৰা কিছ-
মান বিধৱাই বিধৱা
স্বৰূপে উত্তৰাধিকাৰ
না পাব পাৰে ।

২৪। পূৰ্বমৃত পুত্ৰৰ বিধৱা পত্নী, পূৰ্বমৃত পুত্ৰৰ পূৰ্বমৃত
পুত্ৰৰ বিধৱা পত্নী বা ভাতৃৰ বিধৱা পত্নী হিচাবে এজন ইচ্ছাপত্ৰবিহীনৰ
লগত সন্নিবিষ্ট যিকোনো বাৰিচ তেনে বিধৱা হিচাবে ইচ্ছাপত্ৰবিহীনৰ
সম্পত্তিৰ উত্তৰাধিকাৰী হবলৈ স্বত্ববান নহয় যদিহে তাই উত্তৰাধিকাৰ
খোলাৰ তাৰিখত পুত্ৰ বিবাহিতা হয় ।

হত্যাকাৰী অহতা
বৰ্জিত ।

২৫। যি ব্যক্তিয়ে নৰহত্যা কৰে বা নৰহত্যা কৰিবলৈ উদগনি দিয়ে সেই
ব্যক্তি সেই হত ব্যক্তিৰ সম্পত্তিৰ বা যি সম্পত্তিৰ উত্তৰাধিকাৰ আগবঢ়াব
বা নৰহত্যা কৰিছিল বা নৰহত্যা কৰিবলৈ উদগনি দিছিল সেই সম্পত্তিৰ
বাৰিচ হোৱাৰ অহতা বৰ্জিত হব ।

ধৰ্মান্তৰ
গ্ৰহণকাৰীৰ বংশধৰসকল
অহতা বৰ্জিত ।

২৬। যিক্লেৱত এই অধিনিয়মৰ প্ৰাৰম্ভণৰ আগত বা পিচত এজন হিন্দু
ধৰ্মান্তৰিত হোৱাৰ বাবে হিন্দু নোহোৱা হ'ল বা নোহোৱা হয় সেই ক্ষেত্ৰত
তেনে ধৰ্মান্তৰৰ পিচত জন্ম হোৱা তেওঁৰ বা তাইৰ সন্তান সকল আৰু
সিবিলাকৰ বংশধৰ সকল তেওঁলোকৰ হিন্দুধৰ্মী সন্নিবিষ্ট সম্পত্তিৰ
বাৰিচ হোৱাৰ অহতা বৰ্জিত হব যদিহে তেনে সন্তান সকল বা বংশধৰ-
সকল উত্তৰাধিকাৰ খোলাৰ সময়ত হিন্দু নহয় ।

যেতিয়া বাৰিচ
উত্তৰাধিকাৰ অহতা
বৰ্জিত হয় তেতিয়া ।

২৭। যদি এই অধিনিয়মৰ অধীনত কোনো ব্যক্তি কোনো সম্পত্তিৰ বাৰিচ
হোৱাৰ অহতা বৰ্জিত হয় তেন্তে সেই সম্পত্তি এনেভাৱে অৱগামী হব
যেন ইচ্ছাপত্ৰবিহীনৰ আগতেই সেই ব্যক্তিৰ মৃত্যু ঘটিছিল ।

ৰোগ, ক্ৰটি
আদিয়ে অহতা
বৰ্জিত নকৰে ।

২৮। কোনো ৰোগ, ক্ৰটি বা অঙ্গবিকলতাৰ আধাৰত বা এই অধিনিয়মত
যেনেকৈ উপস্থিত হৈছে আৰু তাৰ ব্যতিৰেকে অন্য যিকোনো আধাৰত
কোনো ব্যক্তিক যিকোনো সম্পত্তিৰ উত্তৰাধিকাৰী হোৱাৰ অহতা বৰ্জিত
কৰা নহব ।

ৰাজগামিত্ৰ

বাৰিচৰ অভাৱ ।

২৯। যদি ইচ্ছাপত্ৰবিহীনে এই ৰাজগামিত্ৰ উপবন্ধাৱলী অনন্যায়ী
তেওঁৰ বা তাইৰ সম্পত্তিৰ উত্তৰাধিকাৰী হব অহতা সম্পন্ন কোনো বাৰিচ
এৰি যোৱা নাই তেন্তে সেই সম্পত্তি চৰকাৰলৈ অৱগামী হব আৰু চৰকাৰে
সম্পত্তিটো সেই সকলোবোৰ বাধ্যবাধকতা আৰু দায়বদ্ধতা সাপেক্ষে গ্ৰহণ
কৰিব যিখিনিৰ সাপেক্ষে এজন বাৰিচে সম্পত্তিটো গ্ৰহণ কৰিব
লাগিলেহেঁতেন ।

অধ্যায় ৩

ইচ্ছাপত্ৰযোগে উত্তৰাধিকাৰ

ইচ্ছাপত্ৰযোগে
উত্তৰাধিকাৰ ।

৩০। যি সম্পত্তি উইল বা ইচ্ছাপত্ৰিত ৰফাকৰণৰ দ্বাৰা ৰফা কৰিব পাৰি
তেনে যি কোনো সম্পত্তি হিন্দুৱে উইল বা অন্য ইচ্ছাপত্ৰিত ৰফাকৰণৰ
দ্বাৰা ভাৰতীয় উত্তৰাধিকাৰ অধিনিয়ম, ১৯২৫ৰ উপবন্ধসমূহে বা তত্-
সম্প্ৰতিক বলবৎ থকা আৰু হিন্দু সকলত খটা অন্য কোনো বিধি অনন্যায়ী
ৰফা কৰিব পাৰিব ।

সংগঠীকৰণ— মিতাক্ৰৰ সহদায়িকী সম্পত্তিত হিন্দু পুত্ৰৰ স্বাৰ্থ
নাইবা তাৰৱাড়, তাৰাজী, ইল্‌লম, কুটুন্‌ব, বা কাবাৰুৰ সম্পত্তিত তাৰৱাড়
তাৰাজী, ইল্‌লম, কুটুন্‌ব বা কাবাৰুৰ সদস্যৰ স্বাৰ্থ এই অধিনিয়ম বা

তৎকালীন বলবৎ থকা অন্য কোনো বিধিত যিহকে থাকক লাগে এই ধাৰাৰ অৰ্থৰ ভিতৰত তেওঁ বা তাইৰ দ্বাৰা বফাকৰণ কৰিব পৰা সম্পত্তি বৰ্দ্ধলি পৰিগণিত হব।

অধ্যায় ৪

নিবসন

৩১। [নিবাসিত] নিবসন আৰু সংশোধনী অধিনিয়ম, ১৯৬০ (১৯৬০ ৰ ৫৮) ধাৰা ২ আৰু প্ৰথম অননুসূচীৰ দ্বাৰা নিবাসিত।

অননুসূচী

(ধাৰা ৮ চাওঁক)

শ্ৰেণী ১ আৰু শ্ৰেণী ২ৰ বাৰিচ সকল

শ্ৰেণী-১

পুত্ৰ, কন্যা, বিধৱা পত্নী, মাতা, পূৰ্বমৃত পুত্ৰৰ পুত্ৰ, পূৰ্বমৃত পুত্ৰৰ কন্যা, পূৰ্বমৃত কন্যাৰ পুত্ৰ, পূৰ্বমৃত কন্যাৰ কন্যা, পূৰ্বমৃত বিধৱা পত্নী, পূৰ্বমৃত পুত্ৰৰ পূৰ্বমৃত পুত্ৰৰ পুত্ৰ, পূৰ্বমৃত পুত্ৰৰ পূৰ্বমৃত পুত্ৰৰ কন্যা, পূৰ্বমৃত পুত্ৰৰ পূৰ্বমৃত পুত্ৰৰ কন্যা।

শ্ৰেণী-২

১। পিতা

২। (১) পুত্ৰৰ কন্যাৰ পুত্ৰ, (২) পুত্ৰৰ কন্যাৰ কন্যা, (৩) ভ্ৰাতা, (৪) ভগ্নী।

৩। (১) কন্যাৰ পুত্ৰৰ পুত্ৰ, (২) কন্যাৰ পুত্ৰৰ কন্যা, (৩) কন্যাৰ কন্যাৰ পুত্ৰ, (৪) কন্যাৰ কন্যাৰ কন্যা।

৪। (১) ভ্ৰাতাৰ পুত্ৰ, (২) ভগ্নীৰ পুত্ৰ, (৩) ভ্ৰাতাৰ কন্যা, (৪) ভগ্নীৰ কন্যা।

৫। পিতাৰ পিতা ; পিতাৰ মাতা।

৬। পিতাৰ বিধৱা পত্নী ; ভ্ৰাতাৰ বিধৱা পত্নী।

৭। পিতাৰ ভ্ৰাতা ; পিতাৰ ভগ্নী।

৮। মাতাৰ পিতা ; মাতাৰ মাতা।

৯। মাতাৰ ভ্ৰাতা ; মাতাৰ ভগ্নী।

স্পষ্টীকৰণ— এই অননুসূচীত ভ্ৰাতা বা ভগ্নীৰ প্ৰতি কৰা উল্লেখ সহোদৰ বন্ধৰ দ্বাৰা হোৱা ভ্ৰাতা বা ভগ্নীৰ প্ৰতি কৰা উল্লেখক নাসামৰে।

The Hindu Succession Act, 1956

Glossary of Terms

হিন্দু উত্তৰাধিকাৰ অধিনিয়ম, ১৯৫৬

পৰিভাষা

Reference	English Term	Assamese Equivalent
S.2 (i) (c)	Law	বিধি ।
2 (i) (c)	Custom or usage	প্রথা বা ৰীতি ।
2 Expl. (a)	Legitimate or Illegitimate	বৈধ বা অবৈধ ।
3 (i) Expl (ii)	Ancestor	উপৰিপদবন্য ।
4 (i) (b)	Doubt	সন্দেহ ।
4 (2)	Fragmentation	খণ্ডিতকৰণ ।
6	Intestate succession	ইচ্ছাপত্ৰবিহীন উত্তৰাধিকাৰ ।
„	Coparcenary property	সহদায়ী সম্পত্তি ।
12	Agnates	গোত্রজসকল ।
„	Cognates	বংশসকল ।
14 (i) Expl.	Devise	ইচ্ছাপত্ৰ ।
16	Heir	ৰাৰিচ ।
17	Marumakkattayam	মৰুমাক্কট্টয়ম ।
25	Disqualified	অহঁতা বৰ্জিত ।
26	Descendants	বংশধৰ ।
„	Convert	ধৰ্মান্তৰ গ্ৰহণকাৰী
29	Escheat	ৰাজগামিত্ব ।
30	Testamentary disposition	ইচ্ছাপত্ৰিত বৰ্ণনাকৰণ ।